

Synoda o synodalite

Oznamy

11.1.2022

Pozvanie kňazov k uvažovaniu a dialógu o Synode 2021-23

Po konzultácii s ÚVZ nám súčasné pandemické opatrenia umožňujú zorganizovať hromadné podujatie s počtom **50 osôb v režime OP** (podujatie s podobným organizačným charakterom ako kultúrne - účinkujúci a diváci resp. prednášajúci a poslucháči).

Pozývame všetkých kňazov, ktorí majú čas a ochotu k spoločnému uvažovaniu a dialógu o Synode 2021-23. Stretnutie sa uskutoční v stredu 19.1.2022 v Dome Xaver v Badíne. Začíname o 9,30 a končíme obedom o 12,30.

Prihlasovať sa môžete prostredníctvom prihlasovacieho formulára najneskôr do 18.1.2022, 12,00. Tu si zároveň môžete objednať obed v cene 5€.

(Odkaz na prihlasovací formulár: <https://forms.gle/rHZLS58hLkKeeuQb8>)

Registrácia do synodálneho procesu v Banskobystrickej diecéze

Pozývame Vás všetkých, kňazov, laikov a rehoľníkov, farské, ako aj rôzne iné spoločenstvá, inštitúcie a hnutia pôsobiace na území banskobystrickej diecézy, aby ste sa zapojili do synodálneho procesu v našej diecéze. Do synodálneho procesu sa môžete zapojiť aj bez registrácie. Registrácia nám však pomôže zefektívniť komunikáciu a informovanosť.

Všetky potrebné informácie a registračný formulár, prostredníctvom ktorého môžete zaregistrovať svoje spoločenstvá respektíve skupinky do synodálneho procesu, sa nachádzajú na stránkach našej diecézy www.bbdieceza.sk.

Konzultačná fáza vo farnostiach

Chceme Vás pozvať a povzbudiť postupne, v priebehu januára, rozbehnúť konzultačnú fázu vo farských, ako aj v iných typoch cirkevných spoločenstiev. Z začiatku môžete spoločnou modlitbou za synodálny proces, katechézami a príhovormi zameranými na hlavné poslanie synody za spoločenstvo, spoluúčasť a misiu, vytvorením synodálnych skupiniek a postupným preberaním jednotlivých tém odporúčaných k dialógu. Témy sa nachádzajú v prípravných dokumentoch, ale budeme Vás aj o nich postupne informovať.

Odporúčame, aby konzultačná fáza vo farnostiach, spoločenstvách a dekanátoch prebehla do 31.5.2022. Samozrejme stretávanie synodálnych skupiniek a spoločenstiev môže pokračovať aj naďalej. Avšak **do 20.6.2022 je potrebné zaslať spätnú väzbu a reflexiu z tejto časti konzultačnej fázy**, aby sme mohli spracovať diecéznu syntézu.

Inšpirácia ako postupovať vo farských a iných spoločenstvách

Synodálnu aktivitu je potrebné viesť v dvoch rovinách, ktoré sa vzájomne dopĺňajú, organizačnej a hodnotovej.

Organizačná rovina

1. Cieľom miestnej fázy synody

- je prebrať, oživiť, alebo aj povzbudiť miestne cirkevné spoločenstvo.
- rozoberať jednotlivé témy a z pohľadu ich inšpirácie sa pozrieť na miestne cirkevné spoločenstvo, poprípade aj na naše diecézne spoločenstvo.

2. Pozývať ľudí

- Osloviť farskú radu, ako aj aktívnych ľudí vo farnosti či v spoločenstve a oboznámiť ich s myšlienkou a cieľom Synody o synodalite.
- Uvažovať o tom, čo je pre synodálny proces vo vašej partikulárnej cirkvi najvhodnejšie a primerane tomu pozývať ľudí.
- Vybrať si koordinátora, ak je ním niekto iný, ako správca farnosti alebo vedúci miestneho spoločenstva. Jeho úlohou je moderovať synodálny proces v miestnom spoločenstve a komunikovať s diecéznym synodálnym tímom.

3. Synodálne stretnutie

- Vytvorenie skupín, ktoré budú viesť dialóg. Ak je účastníkov viac, odporúčame vytvoriť menšie skupiny (10-12 osôb)
- Privítanie a modlitba (odporúčame inšpirovať sa modlitbou Adsumus)
- Uvedenie témy a predstavenie otázok
- Príspevky do dialógu. Každý má priestor vyjadriť sa. Vhodné je určiť a zachovať max. dĺžku príspevku, napr. 3 minúty. Po príspevku nechať priestor ticha na dotiahnutie myšlienok napr. 1 minútu, a potom nasleduje ďalší príspevok.
- Dôležité je počúvať sa a na príspevok iného rečníka nereagovať, ale povedať svoj pohľad, ktorý som si pripravil.
- Po jednotlivých príspevkoch nasleduje reflexia na to, čo odznelo.
- Zhrnutie, zápis a modlitba.
- Predstavenie témy ďalšieho stretnutia (rozdanie otázok, prípadne štúdijských materiálov). Povzbudiť ľudí, aby sa na tému pýtali ostatných poprípade ich aj pozvali na stretnutie.

Hodnotová rovina

1. Cieľ

- Obnoviť a prehĺbiť komunikáciu s Bohom, ako aj medzi ľuďmi vo farskom spoločenstve, v rodinách, ale aj v iných spoločenstvách...

2. Oboznamovať s myšlienkou synodality

- Rozprávať pozitívne o synodálnom procese
- Rozširovať povedomie a poznanie synodality prostredníctvom katechéz a kázní.

3. Byť otvorený pre každého

- Nikoho nevylučovať, pozývať všetkých.

4. Modlitba za Synodu o synodalite

- Odporúčame pridať úmysel do spoločných ale aj osobných modlitieb.
- Takisto aj do prosieb pri liturgických sláveniach.

Témy úvodných katechéz

1. Synoda a synodalita

Na začiatku odporúčame hovoriť o synode. Ľudia častokrát nevedia, o čo ide. Potom o synodalite. Že ide o spoločné kráčanie, nie uniformitu, ale o jednotu v rôznorodosti. Termín synoda je hlboko zakorenený v tradícii Cirkvi. Sv. Ján Zlatoustý sa vyjadril, že Cirkev (Ekklésia) a Synoda sú synonymá. Pomôcť môže samotné logo Synody o synodalite a jeho opis.

2. Ekklesia - spoločenstvo trojjediného Boha

Katechéza, ktorá poukazuje na spoločenstvo Trojjediného Boha, ktorý ho s nami komunikuje prostredníctvom Syna. Táto komunikácia má vždy troch aktérov: Ježiš, zástup a apoštoli. Inšpiráciou môže byť prvá Ikona zo synodálneho diptychu.

3. Tabuľa spoločného stola

Druhá ikona synodálneho diptychu hovorí o tom, že z Božieho ľudu (Ekklésia) nikto nie je vylúčený. Ani pohanský stotník Kornélius, či kanaánska vdova, ktorá túži aspoň po odrobinkách zo stola...

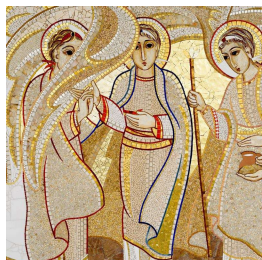
Potrebné materiály sa nachádzajú na

www.bbdieceza.sk

a www.synoda.sk

2. synodálny podnet: Ekklesia - spoločenstvo trojjediného Boha

Kde to má začiatok

Druhý vatikánsky koncil prinavrátil pohľad na Cirkev ako na stvorenie konkrétneho spôsobu spoločenstva ľudí na základe výzvy Boha: „aby boli jedno, ako sme my jedno“ (Jn 17,22). Prvé kresťanské spoločenstvá začali používať na svoje označenie v tej dobe bežne používaný termín ekklesia, pretože primerane charakterizoval ich identitu. Ekklesia doslovne znamená zhromaždenie alebo skôr stretnutie tých, ktorí boli špeciálne zvolaní a tomuto volaniu porozumeli. V tomto prípade ide o jedinečnú udalosť jednoty a spoločenstva, ktorá primárne nevychádza z ľudí, ale je darom Boha Otca.

Odkazuje na spôsob života spoločenstva trojjediného Boha, ktorý s nami komunikuje Otec prostredníctvom Syna v Duchu Svätom. Z tohto dôvodu aj každý skutok kresťanského života začína „V mene Otca, Syna a Ducha Svätého“. Tu sa zároveň nachádza „tajomstvo“ nového života, ktorý s nami komunikuje, a ku ktorému nás volá. (Por. KALLISTOS WARE, *La rivelazione della persona, dall'individuo alla comunione*, Lipa, Roma, 2017, ss. 21-44.)

Traja aktéri

Sv. Ján Zlatoustý povedal: „Ekklesia a synoda sú synonymá“. (JÁN ZLATOÚSTY, *Explicatio in Psalmum 149*: PG 55, 493.) Termín synodalita ako spoločné kráčanie je teda hlboko zakorenený v tradícii Cirkvi a odkazuje na spôsob života trojjediného Boha, Otca, ktorý s nami prostredníctvom Syna v Duchu Svätom komunikuje. Táto komunikácia nového života má vždy troch aktérov: Ježiša, zástup a apoštolov.

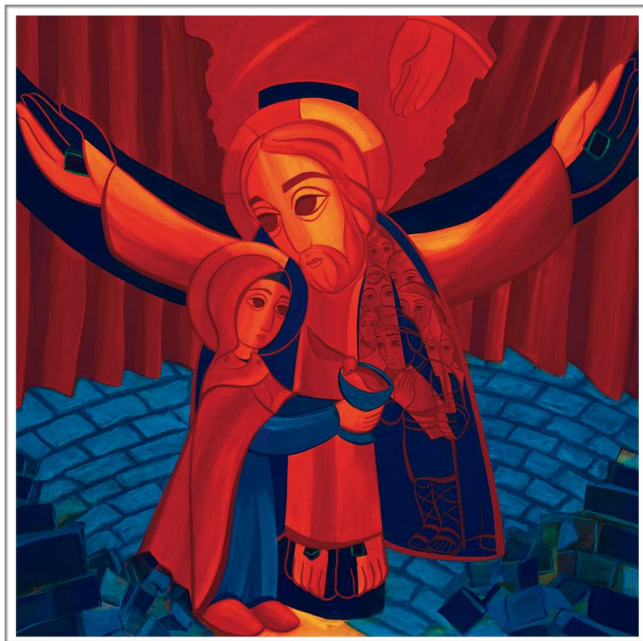
Prvým a samozrejme hlavným aktérom je Ježiš, ktorý preberá iniciatívu. Rozsieva Slovo a znamenia príchodu Božieho kráľovstva bez toho, aby „niekomu nadŕžal“ (Por. Sk 10,34). Rôznymi spôsobmi sa obracia k tým, ktorí boli spoločenstvom opustení alebo od neho oddelení, teda k chudobným a hriešnikom. Všetkým prináša nádej a oslobodenie od zla. Hoci sú povolania rozličné, ich spoločným znakom je uznanie človeka a jeho dôstojnosti potvrdenej Božím pohľadom.

Komunikácia nového života, hlásanie evanjelia, by nebolo pochopiteľné bez neustálej Ježišovej otvorenosti voči čo najširšiemu publiku, ktoré evanjelium nazýva zástupom. Práve zástup je druhý aktér na ceste Zjavenia, pretože evanjeliové posolstvo sa neobracia len k niekoľkým osvieteným alebo vyvoleným. Ježiš nevyklučuje nikoho, rozpráva sa so Samaritánkou (Por. Jn 4,1-42), ako aj uzdravuje a zároveň vyzýva k slobodnému úkonu viery slepého od narodenia (Por. Jn 9), napriek ich spoločensky a nábožensky kompromitujúcemu postaveniu. Medzi tými, ktorí nasledujú Ježiša, nadobúda osobitný význam obraz apoštolov, ktorých on sám povoláva a ustanovuje, aby s autoritou im zverenou sprostredkovali zástupu vzťah so Zjavením a príchodom Božieho kráľovstva. Vyvolenie tohto tretieho aktéra nie je záležitosťou nejakého mocenského postavenia, ale skôr milosťou inkluzívnej služby požehnania a spoločenstva. Tretí aktér nemá nahradiť Ježiša, ale uľahčiť stretnutie s ním.

Nik z troch aktérov nemôže odísť zo scény. Potrební sú všetci. Bez Ježiša by sa Cirkev stala iba nejakým zmluvným vzťahom. Ježišovo miesto by obsadil niekto iný a vzťah apoštolov a zástupu by preberal scenár politických hier. Bez apoštolov by sa pretrhol vzťah s evanjeliovou pravdou a zástup by bol vystavený mýtom o Ježišovi alebo nejakej ideológii. A bez zástupu by to všetko stratilo zmysel a vzťah apoštolov k Ježišovi by sa zdeformoval na sektársku formu náboženstva. (Por. *Prípravný dokument*, body 17-21.)

Ikona: Kristus - Ukrižovaný a Zmŕtvychvstalý

Inšpiráciou pre katechézu môže byť prvá Ikona zo synodálneho diptychu, ktorý pripravili umelecké ateliéry Centra Aletti. (Podrobný komentár k ikone synodálneho diptychu a aj samotný obraz sa nachádzajú na <https://bbdieceza.sk/dokumenty/materialy-na-stiahnutie/>)

Toto umelecké spracovanie približuje ako Otec prostredníctvom Syna v Duchu Svätom s nami zdieľa spôsob života spoločenstva trojjediného Boha. Teda odkazuje na samotný okamih zrodenia Cirkvi (Ekklesia).

Vidíme Krista, Ukrižovaného a Zmŕtvychvstaleho, ktorý ako veľkňaz má súčiť s našimi slabosťami, a ktorý obetovaním seba spája ľudstvo s Bohom Otcom. Nad ním sa zjavuje Otcova ruka, ktorá ho víta v nebeskej svätyni. Vďaka Ježišovi poznáme, že Otcova ruka je rukou, ktorá dáva všetko. Veď vlastného Syna neušetril, akože by nám s ním nedaroval všetko!? (Por. Rim 8,32). Kristus darovaním seba rúca múr, ktorý v chráme oddeľoval vyvolený ľud od pohanov. Toto rozdelenie už viac nie je a pre všetkých sa otvára

možnosť kráčať po ceste nového života.

Vedľa Krista je Matka Božia, ktorá ako postava Cirkvi zachytáva vodu a krv, symbol sviatostí, ktoré vyvierajú z prebodnutého boku Syna. Vo vnútri kalicha sa ukrýva holubica. Stojíme pred darovaním Ducha Svätého, ktorý nám dáva účasť na živote samotného Boha, živote synovstva a živote spoločenstva.

Mária - Cirkev, zjednotená s Kristom, podáva kalich stotníkovi, „pohanovi“, ktorý je v skutočnosti prvým veriacom. Za ním sa nachádza zástup ľudí, ktorí sú podobne ako Mária oblečení Kristom (Por. Gal 3,27), alebo skôr votkaní do Tela Kristovho. Kňazská štóla nám pripomína, že Kristus tým, že prijal ľudskú prirodzenosť, otvoril všetkým ľuďom možnosť stať sa synmi v Synovi a žiť život ako spoločenstvo, ako pokoj, ako zmierenie. Práve tu, v Kristovom srdci, sa rodí synodalita.

Podnety k zamysleniu

- Súčasná pandemická situácia nám nedovoľuje byť so zástupmi v takej miere ako za normálnych okolností. Ponúka nám priestor na intenzívnejší dialóg s trojjediným Bohom, aby sme objavili ten vzácny rozmer byť synmi v Synovi a ako to vyjadril František Saleský, aby sme boli lepšími v povolani. Veď ovocím duchovného života pastoračného kňaza je pastoračná láska.
- Práve pastoračná láska nás pohýna myslieť na zástup, ktorý je nám zverený. Kto je jeho súčasťou a kto v ňom chýba... Ona nás aj v súčasnosti pohýna hľadať spôsob, ako ľuďom povedať: „**Chýbate nám...**“

Modlitba

Trojediný Bože, pomôž nám objaviť ten vzácny dar, byť synmi v Synovi. Pomôž nám chápať, že sa navzájom potrebujeme, kňazi ľudí, ľudia kňazov a všetci Teba. Amen.

Pravidlá dialógu

Ide o jednoduchú pomôcku, ktorá môže napomôcť dialógu pri synodálnych stretnutiach.

Pravidlá môžu mať všetci členovia pred sebou, aby ich vnímali.

Môžete si ich upraviť, poprípade doplniť.

Tvoj pohľad a aj ty si dôležitý.

Skús nereagovať na druhých.

**Dopraj vážnosti hovoriacemu
chvílkou ticha po tom,
ako dohovoril.**

Buď konštruktívny a láskavý.

**Snaž sa pochopiť čo hovorí druhý,
aj keď to nemôžeš prijať
ako vlastné presvedčenie.**

Návrhy prosieb do spoločných modlitieb veriacich

Modlime sa za Cirkev, aby sme spoločne dokázali kráčať jeden vedľa druhého po tej istej ceste.

Modlime sa za jednotu kresťanov, aby dialóg medzi kresťanmi rôznych denominácií, spojenými jediným krstom, zažiaril na synodálnej ceste novým leskom.

Modlime sa za všetky farské spoločenstvá našej diecézy, aby popri synodálnej práci rástli vo viere a stávali sa miestami bratského spoločenstva.

Prosme si o milosť správne hovoriť a „vyjadrovať sa“, aby sme sa na synodálnej ceste cítili povzbudení hovoriť s odvahou, v slobode, v pravde a s láskou.

Prosme sa synodálnu cestu slovenskej cirkvi, aby Duch Svätý, láska Otca a Syna, zhromaždil Božie deti v spoločenstve, ktoré svetu zjavuje tajomstvo života Najsvätejšej Trojice.

Aby sme mali uši, ktoré počúvajú, a tak sme dokázali druhým načúvať s otvorenou myslou i srdcom a bez predsudkov, prosme Pána.

Aby sme spoločným kráčaním po synodálnej ceste rástli v spoluzodpovednosti za poslanie, ktoré nám bolo krstom zverené, prosme Pána.

Aby sa cesta Cirkvi zvolanej na synode stala pre nás všetkých príležitosťou obnoviť našu pripútanosť k Ježišovi Kristovi a v škole evanjelia učiť sa žiť vieru v súčasnej dobe, prosme Pána.

Aby nebeský Otec, ktorý nás pozýva k svojmu stolu, našiel nás pripravených aktívne sa zúčastňovať na slávení svätých tajomstiev a tým aj na tajomstve Cirkvi, svojho ľudu, prosme Pána.

Pane, sprevádzaj nás na našej synodálnej ceste, aby sme v spoločenstve Cirkvi otvárali svoje srdcia pri počúvaní Božieho slova a slávení Eucharistie.

Pane, zošli svojho Ducha Svätého, a vlej do našich srdc svoju lásku, aby pod jeho vedením Cirkev mohla kráčať ako spoločenstvo lásky a pokoja.

Pane, prosíme ťa, aby počas tejto dlhej synodálnej cesty nechýbala nám pozorná a zodpovedná účasť na ľudskom a kresťanskom raste našich spoločenstiev.

Pane Ježišu, prosíme ťa za nás samých, aby našej synodálnej ceste nikdy nechýbal priestor na skutočné počúvanie a prijímanie tých, ktorí sa z rôznych dôvodov necítia uznaní a vítaní naším cirkevným spoločenstvom.